

แนวทางปฏิบัติกรรับแพทย์ประจำบ้านเข้าฝึกอบรม การหมุนเวียนแพทย์ประจำบ้านและแพทย์ประจำบ้านต่อยอด
ระหว่างสถาบันหลัก สถาบันรองหรือสถาบันสมทบ (Rotation) และการเรียนวิชาเลือก (Elective)
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(ฉบับปรับปรุง วันที่ 7 ตุลาคม 2564)

จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งมีการระบาดรุนแรงในวงกว้าง เป็นระยะเวลายาวนาน ส่งผลกระทบต่อระบบบริการสุขภาพในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานพยาบาลที่มีความสำคัญในการให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วยทั้งในภาวะปกติและภาวะที่มีการระบาดของโรค ในช่วงที่มีการระบาดเพิ่มสูงขึ้นจนเป็นภาระต่อระบบบริการสุขภาพเป็นอย่างมาก ทั้งบุคลากรก็มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเพิ่มขึ้น ทำให้เป็นข้อจำกัดของการฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์ด้วย แนวโน้มในระยะเวลาดังกล่าวนี้ การระบาดเริ่มอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ประกอบกับมีความก้าวหน้าด้านการวินิจฉัยและการรักษาผู้ติดเชื้อเป็นอย่างมาก จึงสมควรปรับปรุงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านและแพทย์ประจำบ้านต่อยอดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือการระบาดในทุกระดับความรุนแรงในอนาคต

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่บุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานและผู้รับบริการในสถานพยาบาล แพทย์สภาร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ เครือข่ายโรงพยาบาล กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (UHosNet) ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมโรคติดเชื้อแห่งประเทศไทย จึงได้ร่วมจัดทำแนวทางในการรับแพทย์ประจำบ้านเข้าฝึกอบรม และเรียนรู้การปฏิบัติงานในสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อ ดังนี้

1. สถาบันฝึกอบรม

1.1 จัดฝึกอบรมการสวมใส่ และการถอดอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อส่วนบุคคล (Personal protective equipment; PPE) ให้แพทย์สามารถปฏิบัติได้จนชำนาญ และเลือกใช้ให้ถูกต้องกับเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีกระบวนการกำกับติดตามให้มีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด (เช่น ห้ามสวมหน้ากากอนามัยในการทำเหตุการณ์ที่มีผ้อยละออง แต่ให้ใช้หน้ากากชนิด N95 เป็นอย่างน้อย)

1.2 วางระบบบริหารจัดการให้มี PPE ที่เหมาะสมกับประเภทการใช้งาน อย่างเพียงพอ พร้อมใช้งาน

1.3 จัดสถานที่ ตลอดจนสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน เอื้ออำนวยต่อการรักษาระยะห่างให้เป็นไปได้มากที่สุด

1.4 จัดหาและบริหารวัคซีนป้องกัน COVID-19 ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์อย่างเพียงพอ

1.5 มีกระบวนการคัดกรองการติดเชื้อในแพทย์ประจำบ้านและแพทย์ประจำบ้านต่อยอดด้วยการตรวจสอบประวัติการสัมผัสโรคและอาการอย่างสม่ำเสมอ (Active surveillance) รวมทั้งการจัดให้มีการตรวจด้วย

Antigen Test Kit (ATK) อาจเป็นการสุ่มตรวจตามสถานการณ์หรือการตรวจทันทีในผู้ที่มีอาการที่น่าสงสัยว่ามีการติดเชื้อ ทั้งนี้ให้ไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดกรองด้วย ATK ที่กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์ (UHosNet) ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขกำหนดขึ้น

2. แพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอด

2.1 พึงปฏิบัติตามหลักการ DMHTT อย่างเข้มงวดทั้งในเวลาปฏิบัติงาน และชีวิตส่วนตัว ตลอดจนดูแลให้บุคคลในครอบครัว บุคคลใกล้ชิดเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักการนี้อย่างเคร่งครัด

2.2 ต้องรับวัคซีนป้องกัน COVID-19 ให้ครบถ้วนโดยเร็ว หากไม่มีข้อห้ามในการรับวัคซีน วัคซีนที่จะต้องได้อย่างน้อยคือ 2 เข็ม ห่างกันตามระยะเวลาที่กำหนดสำหรับวัคซีนแต่ละชนิด และควรได้รับวัคซีนเข็มที่ 3 เป็นการกระตุ้นหากได้รับวัคซีนชนิดเชื้อตายมาแล้วสองเข็มนานเกิน 3 เดือนขึ้นไป ทั้งนี้วัคซีนเข็มกระตุ้นอาจจะเป็น adenoviral vector (วัคซีนของบริษัท AstraZeneca) หรือ mRNA vaccine (วัคซีนของบริษัท Pfizer หรือ Moderna) ก็ได้

2.3 ผู้ที่เคยติดเชื้อมาแล้วไม่ว่าจะเป็นก่อนหรือหลังจากได้รับวัคซีน ควรได้รับวัคซีนเข็มกระตุ้นตามที่คณะกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค กรมควบคุมโรคกำหนด

3. การอบรมวิชาเลือก (Elective)

3.1 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครบตามจำนวนที่กำหนดตั้งแต่ 14 วันขึ้นไป หรือเคยติดเชื้อ COVID-19 แต่ไม่เกิน 3 เดือน โดยที่ไม่มีอาการใด ๆ ไม่ต้องตรวจ NP swab/Saliva for SARS-CoV-2 และไม่ต้องกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน

3.2 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด หากไม่มีประวัติสัมผัสโรค และไม่มีอาการของการติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจ ให้ตรวจ ATK/NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2 ไม่เกิน 72 ชั่วโมง หากไม่พบเชื้อไม่ต้องกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน และให้ไปติดต่อบริษัทวัคซีนเข็มที่สองโดยเร็ว โดยจะได้วัคซีน adenoviral vector (วัคซีนของบริษัท AstraZeneca) หรือ mRNA vaccine (วัคซีนของบริษัท Pfizer หรือ Moderna)

3.3 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 (non vaccinated) ต้องมีผลการตรวจ NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2 (≤ 72 ชั่วโมง) ไม่พบเชื้อ และต้องเข้ารับการกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน 14 วัน ทั้งนี้สถาบันฝึกอบรมมีสิทธิปฏิเสธผู้ที่ไม่รับวัคซีนได้

3.4 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดไม่ว่าจะได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครบตามจำนวนที่กำหนด ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด หรือไม่ได้รับวัคซีน มีอาการไข้หรือวัดอุณหภูมิได้ตั้งแต่ 37.5°C ขึ้นไป ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย หรือหายใจลำบาก ตาแดง ผื่น ถ่ายเหลว หรือมีประวัติเสี่ยง ในช่วง 14 วัน ก่อนไป elective ต้องตรวจ NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2

- ถ้าพบว่าติดเชื้อให้ดำเนินการตามแนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกรมการแพทย์ และให้งดการ elective
- ถ้าตรวจไม่พบเชื้อ ให้ทำ rRT-PCR ซ้ำอีกครั้งหลังจากการทำครั้งแรกแล้วสามวันขึ้นไป ถ้าผลเป็นลบ ให้ขึ้นปฏิบัติงานได้ หรือหากไม่ทำซ้ำอาจให้พัก 3 – 5 วัน เมื่อไม่มีอาการแล้วจึงให้ไปปฏิบัติงานได้ โดยควรให้ผ่านการประเมินความเสี่ยงจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดเชื้อของสถาบันฝึกอบรม

ทั้งนี้แต่ละสถาบันสามารถกำหนดมาตรการเพิ่มเติมตามภววิสัย และสถานการณ์การระบาดของแต่ละพื้นที่ได้

4. การหมุนเวียนแพทย์ประจำบ้านระหว่างสถาบันหลัก/สถาบันรอง/สถาบันสมทบ (Rotation)

4.1 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครบตามจำนวนที่กำหนดตั้งแต่ 14 วันขึ้นไป หรือเคยติดเชื้อ COVID-19 แต่ไม่เกิน 3 เดือน โดยที่ไม่มีอาการใด ๆ ไม่ต้องตรวจ NP swab/Saliva for SARS-CoV-2 และไม่ต้องกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน

4.2 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด หากไม่มีประวัติสัมผัสโรค และไม่มีอาการของการติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจ ให้ตรวจ ATK/NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2 ไม่เกิน 72 ชั่วโมง หากไม่พบเชื้อไม่ต้องกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน แต่ถ้ามีประวัติสัมผัสโรคหรือมีอาการ ยังไม่อนุญาตให้ขึ้นปฏิบัติงานและต้องได้รับการตรวจด้วยวิธี rRT-PCR ถ้าตรวจไม่พบเชื้อ ให้ทำ PCR ซ้ำอีกครั้งหลังจากการทำครั้งแรกแล้วสามวันขึ้นไป ถ้าผลเป็นลบให้ขึ้นปฏิบัติงานได้ หรือหากไม่ทำซ้ำอาจให้พัก 3 – 5 วัน เมื่อไม่มีอาการแล้วจึงให้ไปปฏิบัติงานได้ และให้ไปติดต่อบริการวัคซีนเข็มที่สองโดยเร็ว โดยจะได้วัคซีน adenoviral vector (วัคซีนของบริษัท AstraZeneca) หรือ mRNA vaccine (วัคซีนของบริษัท Pfizer หรือ Moderna)

4.3 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 (non vaccinated) ต้องมีผลการตรวจ NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2 ไม่เกิน 72 ชั่วโมง ไม่พบเชื้อ และเข้ารับการกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน 14 วัน (ไม่ต้องตรวจซ้ำหากไม่มีอาการใด ๆ)

4.4 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดไม่ว่าจะที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครบตามจำนวนที่กำหนด ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด หรือไม่ได้รับวัคซีน มีอาการไข้หรือวัดอุณหภูมิได้ตั้งแต่ 37.5°C ขึ้นไป ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย หรือหายใจลำบาก ตาแดง ผื่น ถ่ายเหลว หรือมีประวัติเสี่ยง ในช่วง 14 วัน ก่อนเข้าฝึกอบรม ต้องตรวจ NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2

- ถ้าพบว่าติดเชื้อ ให้ดำเนินการตามแนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกรมการแพทย์ และให้งดการปฏิบัติงานในรอบนั้น

- ถ้าตรวจไม่พบเชื้อ ให้ทำ rRT-PCR ซ้ำอีกครั้งหลังจากการทำครั้งแรกแล้วสามวันขึ้นไป ถ้าผลเป็นลบ ให้ขึ้นปฏิบัติงานได้ หรือหากไม่ทำซ้ำอาจให้พัก 3 – 5 วัน เมื่อไม่มีอาการ แล้วจึงให้ไปปฏิบัติงานได้ โดยควรให้ผ่านการประเมินความเสี่ยงจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านโรคติดเชื้อของสถาบันฝึกอบรม

ทั้งนี้แต่ละสถาบันสามารถกำหนดมาตรการเพิ่มเติมตามกฎวิสัยและสถานการณ์การระบาดของของแต่ละพื้นที่ได้

5. การรับแพทย์ประจำบ้านและแพทย์ประจำบ้านต่อยอดขึ้นปีที่ 1 เข้าฝึกอบรมใหม่

5.1 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครบตามจำนวนที่กำหนดตั้งแต่ 14 วันขึ้นไป หรือเคยติดเชื้อ COVID-19 แต่ไม่เกิน 3 เดือน โดยที่ไม่มีอาการใด ๆ ไม่ต้องตรวจ NP swab/Saliva for SARS-CoV-2 และไม่ต้องกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน

5.2 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด หากไม่มีประวัติสัมผัสโรค และไม่มีอาการของการติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจ ให้ตรวจ ATK/NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2 ไม่เกิน 72 ชั่วโมง หากไม่พบเชื้อไม่ต้องกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน และให้ไปติดต่อร์ับวัคซีนเข็มที่สองโดยเร็ว โดยจะได้วัคซีน adenoviral vector (วัคซีนของบริษัท AstraZeneca) หรือ mRNA vaccine (วัคซีนของบริษัท Pfizer หรือ Moderna)

5.3 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 (non vaccinated) ก่อนเข้ารับการฝึกอบรม ต้องมีผลการตรวจ NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2 ไม่เกิน 72 ชั่วโมง ไม่พบเชื้อ และเข้ารับการกักตัวก่อนการปฏิบัติงาน 14 วัน (ไม่ต้องตรวจซ้ำหากไม่มีอาการใด ๆ)

5.4 กรณีแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดไม่ว่าจะที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครบตามจำนวนที่กำหนด ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด หรือไม่ได้รับวัคซีน มีอาการไข้หรือวัดอุณหภูมิได้ตั้งแต่ 37.5°C ขึ้นไป ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย หรือหายใจลำบาก ตาแดง ผื่น ถ่ายเหลว หรือมีประวัติเสี่ยง ในช่วง 14 วัน ก่อนเข้าฝึกอบรม ต้องตรวจ NP swab/Saliva rRT-PCR for SARS-CoV-2

- ถ้าพบว่าติดเชื้อ ให้ดำเนินการตามแนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกรมการแพทย์ และให้พักการฝึกอบรมชั่วคราว
- ถ้าตรวจไม่พบเชื้อ ให้ทำ rRT-PCR ซ้ำอีกครั้งหลังจากการทำครั้งแรกแล้วสามวันขึ้นไป ถ้าผลเป็นลบ ให้ขึ้นปฏิบัติงานได้ หรือหากไม่ทำซ้ำอาจให้พัก 3 – 5 วัน เมื่อไม่มีอาการ แล้วจึงให้ไปปฏิบัติงานได้ โดยควรให้ผ่านการประเมินความเสี่ยงจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านโรคติดเชื้อของสถาบันฝึกอบรม

ทั้งนี้แต่ละสถาบันอาจกำหนดมาตรการหรือข้อยกเว้นเพิ่มเติมตามกฎวิสัย และสถานการณ์การระบาดของแต่ละพื้นที่ได้

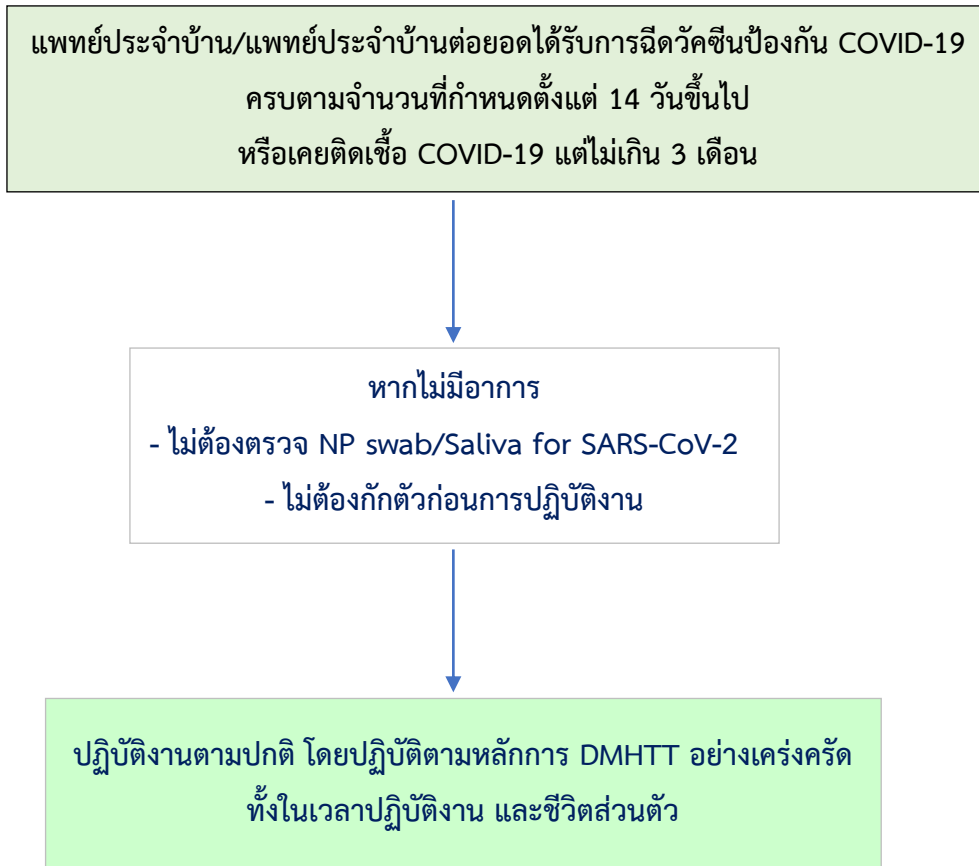
หมายเหตุ:

1. การได้รับวัคซีนครบตามที่กำหนด หมายถึง ได้รับวัคซีนครบสองเข็มของชนิดวัคซีนนั้น หรือต่างชนิดในกรณีเป็นการให้วัคซีนแบบไขว้ ตามที่กำหนดโดยกรมควบคุมโรค นานกว่า 14 วัน ตามคำแนะนำของแนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยัน COVID-19
2. การได้รับวัคซีนยังไม่ครบตามที่กำหนด หมายถึง ได้รับวัคซีนใด ๆ ที่มีใช้ในประเทศไทย ไม่ครบ 2 เข็ม หรือครบ 2 เข็ม แต่น้อยกว่า 14 วัน

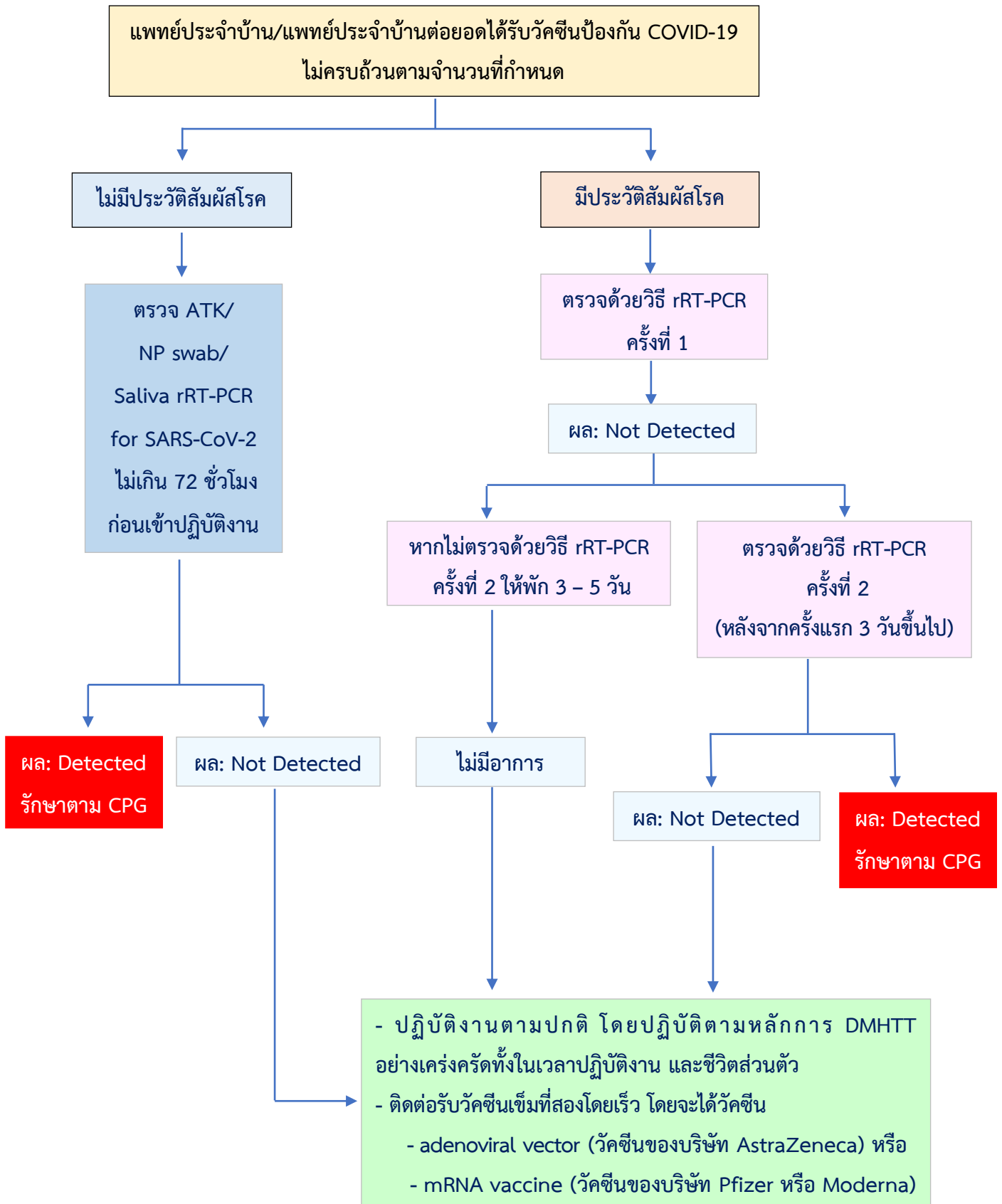
เอกสารประกอบ

1. แนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยัน COVID-19 กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ฉบับปรับปรุงวันที่ 4 ตุลาคม 2564
2. หลักการดูแลแพทย์ประจำบ้านอายุรศาสตร์และอนุสาขาด้านอายุรศาสตร์ในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย (ฉบับปรับปรุง 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564)
3. แนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับแพทย์และบุคลากรสาธารณสุข ฉบับปรับปรุง วันที่ 4 ตุลาคม 2564

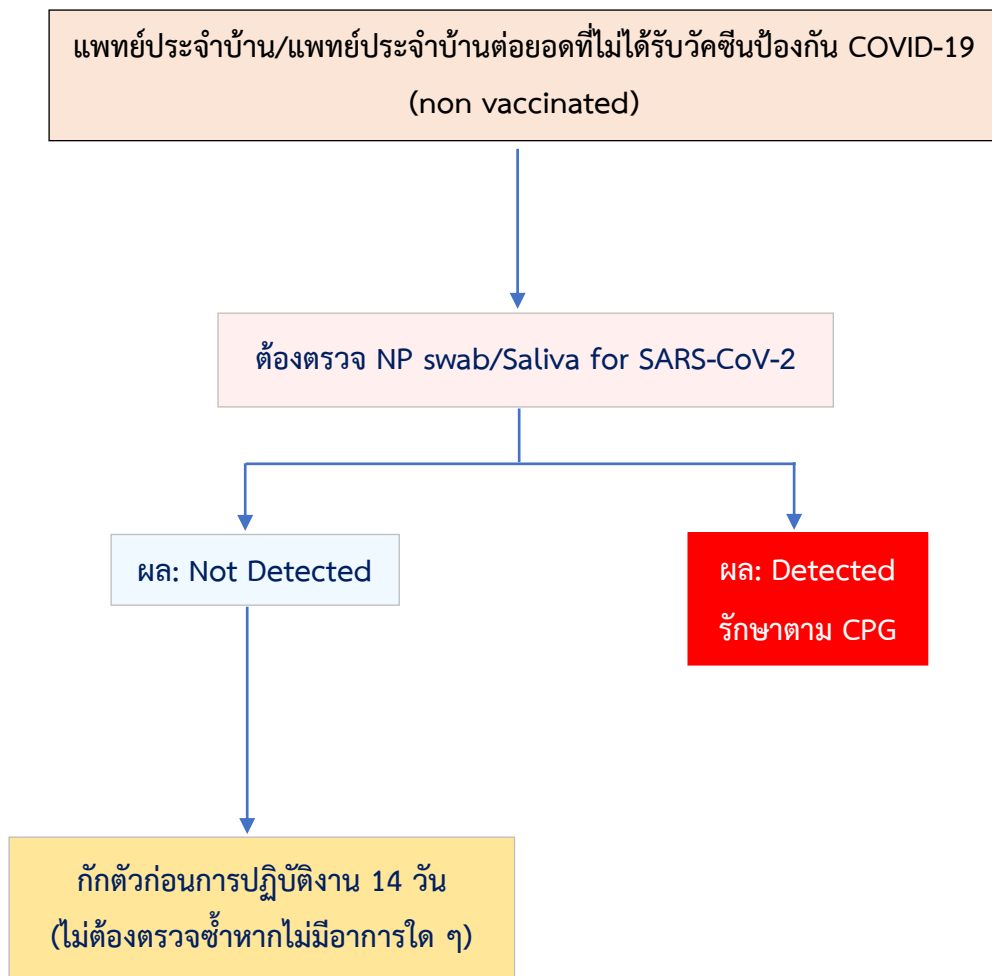
รูปที่ 1 แนวทางปฏิบัติสำหรับแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครบตามจำนวนที่กำหนดตั้งแต่ 14 วันขึ้นไป หรือเคยติดเชื้อ COVID-19 แต่ไม่เกิน 3 เดือน

รูปที่ 2 แนวทางปฏิบัติสำหรับแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดได้รับวัคซีนป้องกัน COVID-19 ไม่ครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนด

รูปที่ 3 แนวทางปฏิบัติสำหรับแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ไม่ได้รับวัคซีนป้องกัน COVID-19 (non vaccinated)

รูปที่ 4 แนวทางปฏิบัติสำหรับแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอดที่ได้รับวัคซีนป้องกัน COVID-19 ครอบคลุมตามจำนวนที่กำหนดได้รับวัคซีนป้องกัน COVID-19 ไม่ครอบคลุมตามจำนวนที่กำหนด และไม่ได้รับวัคซีนป้องกัน COVID-19 (non vaccinated) มีความเสี่ยงติดเชื้อ COVID-19

